

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Lenky Matyášové a soudců JUDr. Jakuba Camrdy a Mgr. Ondřeje Mrákoty v právní věci žalobce: **RHINOCEROS, a. s.**, Moskevská 1/14, Most, zastoupeného Mgr. Liborem Kapalínem, advokátem se sídlem Na Příkopě 857/18, Praha, proti žalované: **Česká národní banka**, Na Příkopě 28, Praha 1, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 17. 9. 2014, č. j. 3 A 165/2011 - 81,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se zamítá.**
- II. Žalovanému **se** náhrada nákladů řízení **nepřiznává.**

O d ů v o d n ě n í :

I.
Vymezení věci

Žalobce (dále jen „stěžovatel“) napadá kasační stížností rozsudek Městského soudu v Praze (dále jen „městský soud“), kterým byla zamítnuta jeho žaloba, kterou se domáhal přezkoumání rozhodnutí bankovní rady České národní banky ze dne 19. 5. 2011, č. j. 2011/1668/110, kterým byl zamítnut rozklad stěžovatele a potvrzeno rozhodnutí České národní banky ze dne 1. 3. 2011, č. j. 2011/2013/570 (dále jen „prvostupňové rozhodnutí“); tímto uložila ČNB stěžovateli podle § 203 odst. 1 a 2 zákona č. 256/2004 Sb., o podnikání na kapitálovém trhu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o podnikání na kapitálovém trhu“) ve spojení s § 9 odst. 5 zákona č. 15/1998 Sb., o dohledu v oblasti kapitálového trhu a o změně a doplnění dalších zákonů, ve znění účinném do dne 30. 4. 2004, pokutu ve výši 800 000 Kč za porušení § 45 odst. 1 zákona č. 591/1992 Sb., o

cenných papírech, ve znění účinném do dne 30. 4. 2004 (dále jen „zákon o cenných papírech“), kterého se dopustil tím, že bez potřebného oprávnění poskytoval hlavní investiční službu podle § 8 odst. 2 písm. a) zákona o cenných papírech, když v období od 17. 7. 2000 do 14. 11. 2003 zprostředkovával uzavření smluv týkajících se investičních instrumentů typu STRIPS mezi společnostmi BÖHM & partner, a.s. a jednotlivými zákazníky a v období od 13. 7. 2000 do 27. 11. 2003 předával jmenované společnosti pokyny týkající se těchto investičních instrumentů.

Věcí stěžovatele se Nejvyšší správní soud zabývá již opakovaně; rozsudkem ze dne 9. 10. 2009, č. j. 5 Afs 87/2008 - 139 Nejvyšší správní soud zrušil rozsudek Městského soudu v Praze č. j. 5 Ca 48/2006 - 94 a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení. Dne 4. 5. 2010 zrušil rozsudkem č. j. 5Ca 48/2006 - 175 Městský soud v Praze rozhodnutí Prezidia Komise ze dne 21. 12. 2005, č. j. 10/SoO/2/2004/3, a věc vrátil žalované České národní bance k dalšímu řízení.

Městský soud v Praze přezkoumal žalobou napadené rozhodnutí, jakož i řízení, které jeho vydání předcházelo, přitom přihlížel k právnímu názoru vyjádřeném ve zrušujícím rozsudku Nejvyššího správního soudu, resp. rozsudku městského soudu ze dne 4. 5. 2010, č. j. 5 Ca 48/2006 - 175, kterým byly správní orgány v dalším postupu zavázány.

II.

Argumentace stěžovatele v kasační stížnosti

V kasační stížnosti stěžovatel uvádí, že správní orgány nesplnily závazný pokyn Nejvyššího správního soudu, protože neposuzovaly jednotlivé obchodní případy. V řízení dle jeho názoru nebylo vůbec posuzováno, kdo co zprostředkoval. Nepodepsané a neověřené seznamy uzavřených komisionářských smluv zaslané správnímu orgánu údajně ze strany právního nástupce společnosti Böhm & partner, a.s., kterým je společnost ALPHA TEAM, s.r.o., nic takového neprokazují. Rozhodující jsou pouze případné pokyny, které měl učinit stěžovatel. Správní orgány vůbec nezohledňují, že každý jednotlivý případ má svůj vývoj a že každý jednotlivý případ má svá specifika (celá řada věřitelů si uzavření komisionářské smlouvy zajistila sama). Ze seznamů založených ve správním spisu nic takového nevyplývá. Tyto seznamy (pokud byly skutečně vyhotoveny oprávněnou osobou) pouze říkají, kolik smluv evidoval ve svém účetnictví (evidenci) obchodník s cennými papíry. Obchodník s cennými papíry v seznamech evidentně označuje všechny uzavřené smlouvy, a nikoli pouze ty, k jejichž uzavření dal pokyn stěžovatel nebo na jejichž uzavření se stěžovatel nějak podílel. Správní orgány vůbec nezkontrolovaly, jak se na jednotlivých případech účastnil stěžovatel (viz např. přiložené potvrzení, ze kterého vyplývá, že na konkrétním případě se stěžovatel vůbec neúčastnil). Účast stěžovatele na jednotlivých případech je přitom rozhodujícím kritériem jak z hlediska posuzování viny, tak z hlediska stanovení sankce.

Účast stěžovatele na konkrétních případech nevyplývá ani z výpisů z jeho účtů. Z těchto výpisů vyplývá pouze to, že stěžovatel přijímal půjčky od konkrétních věřitelů.

pokračování

Podle stěžovatele nebyla správně posouzena otázka důvěryhodnosti podkladů dodaných obchodníkem s cennými papíry, a to zejména otázka vlivu sporů mezi stěžovatelem a obchodníkem s cennými papíry. Společnost ALPHA TEAM s.r.o. měla motiv zaslat správnímu orgánu neúplné či nepravdivé podklady, když s obchodníkem s cennými papíry bylo v minulosti vedeno správní řízení. Zájmy obchodníka s cennými papíry a stěžovatele jsou protichůdné (stěžovatel podal civilní žalobu za účelem vypořádání vzájemných nároků, která byla projednávána Krajským soudem v Brně). Stěžovatel opakovaně v průběhu správního řízení zdůrazňoval, že se jako laik obrátil na licencovaného obchodníka s cennými papíry Böhm & Partner, a.s., se kterým uzavřel komisionářskou smlouvu o obstarávání obchodů se zahraničními cennými papíry. Stěžovatel popsal obchodníkovi s cennými papíry svůj záměr a Böhm & Partner, a.s. navrhl způsob, jak by měly transakce a předávání pokynů probíhat. Společnost Böhm & Partner, a.s. byla následně jako licencovaný obchodník s cennými papíry a jako tvůrce a zprostředkovatel vypořádání obchodů mezi stěžovatelem a jeho věřiteli potrestána za svoje jednání rozhodnutím Komise pro cenné papíry. V tomto rozhodnutí se výslovně uvádí, že společnost Böhm & Partner, a. s. zajišťovala podepsání komisionářských smluv o obstarání koupě a prodeje dluhopisu STRIPS a poskytovala třetím osobám informace o obchodu, přijímala peněžní prostředky, zadávala pokyny atd.

Požadované dokumenty jsou tak zaslány neúplné a pochybné možná i proto, aby bývalý obchodník s cennými papíry (který by pochopitelně měl jako jediný nést odpovědnost za navržené řešení), neposkytoval důkazy, které by mohly být použity proti němu. Jednání společnosti ALPHA TEAM s.r.o. tak není motivováno jen snahou o zmírnění sankce ze strany správních orgánů, ale také snahou o omezení občanskoprávní (majetkové) odpovědnosti vůči stěžovateli a dalším osobám.

Správní orgány (a ani prvoinstanční soud) se dle stěžovatele vůbec nezabývaly otázkou vyvinění. Podle § 9d zákona o dohledu v oblasti kapitálového trhu, platí, že právnická osoba za správní delikt neodpovídá, jestliže prokáže, že vynaložila veškeré úsilí, které bylo možno požadovat, aby porušení právní povinnosti zabránila. Co mohl učinit stěžovatel víc, než že se obrátil na licencovaného obchodníka s cennými papíry Böhm & Partner, a. s., popsal obchodníkovi s cennými papíry svůj záměr a ten navrhl způsob, jak by měly transakce a předávání pokynů probíhat. Pokud by tedy bylo prokázáno, že se v některém konkrétním případě stěžovatel správního deliktu dopustil (což ovšem dosud prokázáno nebylo), tak by s ohledem na výše uvedené za tento delikt stěžovatel neodpovídal.

Stěžovatel trvá na tom, že jeho jednání nelze považovat za tzv. trvající správní delikt. Údajný delikt dle stěžovatele v žádném případě nelze hodnotit jako trvající delikt, neboť zde ani v náznaku není přítomen žádný protiprávní stav, který by byl stěžovatelem udržován.

Stěžovatel dále trvá na tom, že jeho jednání není vůbec možné hodnotit jako trvající, pokračující anebo opakující se správní delikt, protože tyto pojmy právní úprava správního trestání, na rozdíl od trestního práva, nezná, a proto nelze použít analogii trestním právem k tíži stěžovatele. Zákaz použití analogie ve veřejném právu (a tedy i v právu správním) je obecně přijímán. Někteří významní autoři české právní vědy striktně

odmítají jakékoli užití analogie v oblasti veřejného (tedy i správního) práva. Ostatní autoři, kteří užití analogie ve správním trestání připouštějí, však vždy zároveň zdůrazňují, že musí jít nezbytně o případy, kdy její použití není v neprospěch (údajného) pachatele - odpovědné osoby při správním trestání. Judikatura Nejvyššího správního soudu, na kterou se v rozsudku odkazuje, vznikla až několik let po zahájení předmětného správního řízení. Použití této judikatury v posuzovaném případě (tedy použití ex post) narušuje princip právní jistoty a předvídatelnosti soudních rozhodnutí (viz např. nálezn Ústavního soudu ČR sp. zn. III. ÚS 1275/10).

Použitím institutů trestního práva hmotného byla v neprospěch stěžovatele rozšířena doba stanovená pro zahájení správního řízení ve věci údajného správního deliktu.

Správní orgány ukládají stěžovateli pokutu opakovaně ve stejné výši. Správní orgány vůbec neposuzovaly, zda se situace nějak změnila; nezohledňují při stanovení sankce dobu, která uplynula od posuzované činnosti, ani délku od zahájení správního řízení (11 let). Jde přitom o kritéria výslovně uvedená v § 39 odst. 3 zákona č. 40/2009 Sb., trestního zákoníku. Správní orgány užívají analogii trestního práva v neprospěch stěžovatele, ale oproti tomu ji vůbec nepoužívají v jeho prospěch.

Stěžovatel opakovaně zdůrazňuje, že věřitelé měli vždy možnost projednat jednotlivé aspekty obchodu s osobou, jejíž odborná způsobilost a bezúhonnost byla ověřena v licenčním řízení a podrobena státnímu doзору. Věřitelé měli vždy možnost vše projednat se společností Böhm & Partner, a.s., a pokud by tuto možnost neměli, tak je to chybou právě společnosti Böhm & Partner, a.s., se kterou byli věřitelé ve smluvním vztahu a která byla podle slov správních orgánů ověřena v licenčním řízení a podrobena státnímu doзору. Tato okolnost musí mít vliv na posuzování závažnosti jednání stěžovatele a na výši případné sankce. Správní orgány se touto okolností měly zabývat. Stěžovatel v kasační stížnosti trvá na tom, že výše uložené pokuty je nepřiměřeně vysoká.

Správní orgány a ani prvoinstanční soud na žádném místě svých rozhodnutí nevysvětlují, proč změnily právní kvalifikaci údajného správního deliktu stěžovatele. Stěžovatel byl trestán jak za zprostředkování obchodů s cennými papíry, tak za obchodování s cennými papíry. Správní orgány nevysvětlují, proč změnily názor na činnost stěžovatele.

Stěžovatel trvá na tom, že správní orgány nesprávně interpretují otázku uplynutí lhůty k zahájení správního řízení. Na první pohled je patrné, že správní orgán výše uvedenou subjektivní lhůtu (6 měsíční) nedodržel a nebyl oprávněn správní řízení zahájit. Z výše uvedeného je navíc zřejmé, že by nebyla dodržena ani lhůta jednoroční, kterou se správní orgán v rozporu s tehdy platným právem snažil uplatnit.

Stěžovatel trvá na tom, že ve vztahu k zákonu o dohledu v oblasti kapitálového trhu je zákon o cenných papírech zákonem zvláštním. To znamená, že na prvním místě se měla použít úprava obsažená ve zvláštním zákoně a až když tato úprava není dostatečná, měl se použít zákon o dohledu v oblasti kapitálového trhu a subsidiárně dále také obecný předpis upravující správní řízení, tedy správní řád.

pokračování

Správní orgány i prvoinstanční soud dle stěžovatele nesprávně interpretují samotný podnikatelský charakter jeho činnosti ve vztahu k dluhopisům. Předmětná činnost stěžovatele nenaplňovala znaky podnikání. Jedná se pouze o shromažďování finančních prostředků za účelem jejich využití při další činnosti stěžovatele. Na rozdíl od shromažďování finančních prostředků od veřejnosti, kde český právní řád stanoví velice striktní mantinely, při shromažďování financí od konkrétních osob omezení prakticky neurčuje. Pokud tedy stěžovatel shromažďoval finanční prostředky pouze od takovýchto věřitelů, nepotřebuje k takové činnosti žádné oprávnění. Stěžovatel zajišťovacím převodem dluhopisů a předáním kontaktu na obchodníka s cennými papíry žádný zisk negeneruje, ani vytvářet nezamýšlí a ani nevytváří podmínky pro jeho generování; negeneruje žádný zisk ani získáváním peněžních prostředků z půjček. Naopak, půjčku musí řádně a včas vrátit a za její poskytnutí navíc zaplatit smlouvené úroky. Se zajištěním splacení půjčky jsou navíc spojeny nemalé náklady (např. odměna obchodníka, který zajišťoval a zprostředkoval převody dluhopisů). Zisk stěžovatel získává, resp. zamýšlí získat, až použitím takto získaných financí pro své další podnikatelské aktivity.

Základem pro správné pochopení činnosti stěžovatele je skutečnost, že smyslem jeho předmětné činnosti je kumulace finančních prostředků od individuálně určených osob formou uzavírání smluv o půjčkách. Smyslem tedy není obchodování s dluhopisy ani zprostředkování jejich nabytí věřiteli. Naopak, věřitelům je prostřednictvím zajišťovacího převodu (vlastnického) práva k dluhopisům nabídnuto a poskytnuto zajištění splnění závazku stěžovatelem. Stěžovatel tak ze svého majetku nabízí zajištění věřitelům. Je samozřejmé, že k realizaci takového zajištění je zapotřebí poskytnout součinnost. Tato součinnost spočívá v kontaktování věřitelů s obchodníkem. Stěžovatel při této činnosti působí jako sběrná doručovací adresa, nikoliv jako zprostředkovatel uzavření jakékoli smlouvy. Není pravdou, že stěžovatel přijímal finanční prostředky od věřitelů na nákup dluhopisů nebo proti zpětnému převodu dluhopisů, jak uvádí odůvodnění druhého prvoinstančního rozhodnutí. Zajištění půjčky převodem dluhopisů bylo právem věřitele a nikoli podmínkou pro poskytnutí půjčky. Stěžovatel neposkytoval věřitelům žádnou službu, ale pouze součinnost při zajištění svého závazku tak, jak se zavázala ve smlouvě o zajišťovacím převodu.

Rozsudek znovu navíc v celé řadě případů odkazuje se svými závěry na odůvodnění obsažená ve správních rozhodnutích, což dle stěžovatele není přípustné. Z tohoto hlediska trpí rozsudek vadou, která způsobuje jeho nepřezkoumatelnost.

Podle § 41 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) platí, že lhůty pro zánik odpovědnosti po dobu řízení před soudem neběží. Podle stěžovatele ale není ústavně konformní, aby toto pravidlo platilo bezvýjimečně a aby docházelo opakovaně ke stavení (přerušení) běhu těchto lhůt, a aby tak od zahájení správního řízení uběhlo již více než 11 let. Takový postup je v rozporu s čl. 36 Listiny a předmětné ustanovení by mělo být zrušeno. Nejvyšší správní soud by měl zvážit přerušení tohoto řízení a podání návrhu na zrušení předmětného ustanovení.

Závěrem kasační stížnosti stěžovatel s ohledem na výše uvedené navrhuje, aby Nejvyšší správní soud zrušil napadený rozsudek městského soudu a tomuto soudu věc vrátil k novému projednání a rozhodnutí.

III.

Vyjádření žalované ke kasační stížnosti

Žalovaná nepovažuje kasační stížnost za důvodnou. Uvádí, že bylo-li oproti původnímu řízení zjištěno, že stěžovatel při jinak nezměněném rozsahu udržoval protiprávní stav déle, nemělo by být pro stěžovatele překvapivé, že výše pokuty byla ponechána ve stejné výši, jako pokuta uložená v původním řízení. Žalovaná setrvává na svém stanovisku, že provedla dokazování v intencích pokynu Nejvyššího správního soudu a Městského soudu v Praze. Nejvyšší správní soud požadoval, aby žalovaná zdokumentovala transakce týkající se obchodů s investičními nástroji, které byly stěžovatelem zprostředkovány. To žalovaná učinila tím, že od bývalého obchodníka s cennými papíry obstarala přehled komisionářských smluv, včetně jmen a příjmení věřitelů, dat uzavření smluv a výpisy veškerých nákupů a prodejů dluhopisů STRIPS provedených na základě pokynů věřitelů předaných stěžovatelem. Ze správního spisu jednoznačně vyplývá, že se jedná o dokumenty, které žalovaná požadovala. Není zřejmé, jak by měly samotné komisionářské smlouvy prokázat, že se stěžovatel transakcí účastnil jako zprostředkovatel. Jak je ze správního spisu zřejmé, bývalý obchodník s cennými papíry jednoznačně reagoval na zadání žalované, aby poskytl informace týkající se obchodů zprostředkovaných stěžovatelem. Stěžovatel, přestože měl k dispozici jmenný seznam věřitelů, kterým zprostředkoval uzavření komisionářských smluv, nijak konkrétně nezpochybňuje, že tyto údaje nejsou správné. Žalovaná proto nesouhlasí ani s jeho tvrzením, že seznamy dokumentují pouze to, kolik smluv bývalý obchodník s cennými papíry evidoval ve svém účetnictví. Výpisy z účtů pak je třeba posuzovat v kontextu dalších důkazů, zejména s přihlédnutím k seznamům předaným bývalým obchodníkem s cennými papíry. Pokud se jedná o tvrzení, že zájmy bývalého obchodníka s cennými papíry jsou ve střetu se stěžovatelovými zájmy, žalovaná se nedomnívá, že by tato skutečnost jakýmkoliv způsobem ovlivnila kvalitu podkladů poskytnutých bývalým obchodníkem s cennými papíry. Žalovaná kromě stěžovatelova tvrzení neměla žádné indicie o tom, že by bývalý obchodník s cennými papíry měl snahu a motivaci jakýmkoliv způsobem zkreslovat poskytnuté údaje. Pokud se jedná o vzorek věřitelů oslovených Komisí pro cenné papíry, nejedná se o klíčový důkaz, ale o důkaz podpůrný, který pouze dokresluje skutková zjištění dokumentovaná pomocí jiných podkladů, jak ostatně konstatoval též soud na straně 26 odůvodnění kasační stížností napadeného rozsudku. Pokud se jedná o počet transakcí, žalovaná se touto otázkou zabývala, jak vyplývá z odůvodnění správních rozhodnutí. Počet transakcí nebyl uveden ve výroku prvostupňového rozhodnutí, nicméně popis skutku ve výroku byl dostatečný, aby vyhověl po stránce formálních požadavků správního řádu a s ohledem na rozhodovací praxi Nejvyššího správního soudu.

Žalovaná se dle svého názoru ve správních rozhodnutích obsáhle zabývala charakterem dluhopisů STRIPS, stěžovatelovou podnikatelskou činností, zejména činností vztahující se k přijímání a předávání pokynů a zprostředkovávání uzavření komisionářských smluv s obchodníkem s cennými papíry. V odůvodnění správních rozhodnutí se pak žalovaná důsledně zabývala též povahou služby přijímání a předávání pokynů týkajících se investičních nástrojů. Žalovaná tedy s odkazem na správní rozhodnutí uvádí, že považuje za nezpochybnitelné, že dluhopisy STRIPS jako dluhové

pokračování

cenné papíry spadaly do kategorie investičních cenných papírů uvedené v § 8a odst. 2 písm. c) zákona o cenných papírech. Stěžovatelovo tvrzení, že uvedené investiční nástroje nespádaly do režimu dohledu Komise pro cenné papíry, považuje žalovaná za argumentačně nepodložené a zjevně odporující literě zákona o cenných papírech. Žalovaná setrvává na svém stanovisku, že informace publikované obecně dostupnou formou zahraničním orgánem veřejné moci jsou obecně známou informací, nicméně to nepovažuje pro posuzovanou věc za podstatné. Žalovaná podle svého názoru dostatečně podrobně popsala stěžovatelovu činnost, přičemž vzala v úvahu způsob obstarávání finančních prostředků od věřitelů. Skutečnost, že transakce s dluhopisy měly představovat zajištění půjček, nevylučuje poskytování investičních služeb. Ve správním řízení bylo prokázáno, že stěžovatel zprostředkoval uzavření komisionářských smluv s obchodníkem s cennými papíry a zprostředkoval také předání pokynů věřitelů obchodníkovi s cennými papíry. Tyto činnosti jednoznačně představují poskytování investiční služby přijímání a předávání pokynů týkajících se investičního nástroje. Smlouvy o půjčkách a další stěžovatelova podnikatelská činnost proto nejsou pro posouzení věci podstatné. Žalovaná též podrobně odůvodnila, že na zisk z podnikatelské činnosti je třeba pohlížet v širším významu. Za zisk je třeba považovat i jinou výhodu, kterou stěžovatel získal v souvislosti s nedovolenou činností a která mu umožňuje zisku dosáhnout při jeho podnikání jako celku. Konkrétní výhodou pak bylo získání půjčky, případně její snadnější získání.

Žalovaná poukazuje na skutečnost, že otázka včasnosti zahájení správního řízení v posuzované věci již byla vyřešena v rozsudku Nejvyššího správního soudu č. j. 5 Afs 87/2008 - 139, ze dne 9. 10. 2009, proto na uvedené rozhodnutí odkazuje. Pro shrnutí žalovaná uvádí, že stěžovatelovo jednání mělo pokračující charakter, stěžovatel poskytoval investiční službu neoprávněně ještě 27. 11. 2003, a žalovaná proto nemohla zmeškat lhůtu pro zahájení řízení, když správní řízení zahájila dne 21. 7. 2003.

Dále žalovaná uvádí, že otázkou přípustnosti posouzení správního deliktu jako pokračujícího správního deliktu již v posuzované věci Nejvyšší správní soud dovodil, že analogie se soudním trestáním je v posuzovaném případě přípustná. K námitce, že rozhodovací praxe soudů týkající se trvajících správních deliktů se ustálila až později po správním řízení, žalovaná uvádí, že soudy právo nevytvářejí, ale nalézají. Určitý přístup k aplikaci právních předpisů tedy nevstupuje v platnost soudním rozhodnutím. Časový sled vývoje soudní rozhodovací praxe, na který stěžovatel poukazuje, je proto irelevantní. Pokud se jedná o námitku směřující proti závěrům žalované o výhodnosti půjček, žalovaná je názoru, že se s námitkou vypořádala v rozhodnutí o rozkladu a podrobně a správně se s ní vypořádal též Městský soud v Praze v odůvodnění kasační stížnosti napadeného rozsudku. Žalovaná pro shrnutí uvádí, že argumentace výhodností půjček opět pouze dokresluje některé skutkové okolnosti jednání stěžovatele a nemá význam pro posouzení samotné odpovědnosti za neoprávněné poskytování investičních služeb. Žalovaná souhlasí s Městským soudem v Praze, že námitka nesměřuje proti samotnému spáchání právního deliktu, ale pouze proti dílčím úvahám odůvodnění prvostupňového správního rozhodnutí, přičemž stěžovatel ani v kasační stížnosti nijak nespecifikuje, v jakém ohledu není výpočet uvedený v prvostupňovém správním rozhodnutí správný. Skutečnost, že od zahájení správního řízení uplynulo již jedenáct let, nelze přičítat žalované, neboť převážná část této doby připadá na soudní řízení o správních žalobách. Žalovaná při provádění

dokazování jednala efektivně a snažila se postupovat ve správním řízení v souladu se zásadou procesní ekonomie. Celková doba řízení ostatně nic nevypovídá o tom, zda je provedení určitého důkazu potřebné a žalovaná má nadále za to, že skutečný stav věci byl v posuzovaném případě zjištěn řádně v souladu s požadavky kladenými na dokazování správním řádem. Žalovaná nesouhlasí se stěžovatelovým názorem na neústavnost § 41 soudního řádu správního, který pozastavuje běh lhůt po dobu soudního řízení. Stěžovatelův názor není nijak argumentačně podložen a za takových okolností by znamenalo předložení související otázky Ústavnímu soudu k posouzení pouze nedůvodné průtahy v řízení. Žalovaná dále považuje za irelevantní tvrzení, že zajištění půjčky prostřednictvím dluhopisů využila pouze necelá polovina všech věřitelů. Stěžovatel byl sankcionován za neoprávněné poskytování investiční služby ve vztahu k těm věřitelům, kteří stěžovatele jako zprostředkovatele pro uzavření smluv a předání pokynů využili. Není tedy zřejmé, jak se měla do správních rozhodnutí promítnout skutečnost, že stěžovatelovo jednání mělo, s ohledem na toto jeho tvrzení, zřejmě mnohem vyšší deliktní potenciál. Ze stěžovatelovy argumentace nevyplývá, že by skutečnost, že jeho protiprávní jednání prokázané žalovanou v konečném výsledku nebylo tak rozsáhlé, bylo polehčující či liberující okolností.

Oproti žalobě stěžovatel uplatňuje v řízení o kasační stížnosti dva nové stížní body, které mohl uplatnit již v řízení před Městským soudem v Praze. Prvním z těchto bodů je tvrzení, že stěžovatel učinil vše, aby porušení právních předpisů zabránil, druhým je námitka, že v odůvodnění správních rozhodnutí nebyla vysvětlena změna právní kvalifikace stěžovatelova jednání. Bez ohledu na to, že je takový postup nepřipustný podle § 104 odst. 4 s. ř. s., žalovaná považuje tyto námitky též za věcně nedůvodné. Spolupráce s tuzemským licencovaným obchodníkem s cennými papíry byla spíše předpokladem k tomu, aby stěžovatel snadněji obstaral investiční nástroje, vůči kterým pak poskytoval investiční službu. Spolupráci s obchodníkem s cennými papíry tak lze označit spíše za shodu okolností, než za snahu zlepšit standard jednání s věřiteli a vyhnout se porušení zákona. Stěžovatele nemůže zbavit odpovědnosti za vlastní protiprávní jednání ani spolupráce s obchodníkem s cennými papíry. Stěžovatel ani v kasační stížnosti neuvedl, jakým aktivním postupem se snažil zabránit porušení své právní povinnosti. Žalované ani Městskému soudu v Praze pak nelze vytýkat, že se otázkou liberace nezabývali, neboť stěžovatel příslušnou obranu ve stadiu správního řízení, ani v průběhu soudního řízení o správní žalobě před Městským soudem v Praze nenamítl. Prokázání liberačního důvodu je podle příslušných hmotněprávních předpisů na osobě, se kterou je vedeno správní řízení sankční.

Pokud se jedná o změnu právní kvalifikace, ve správních rozhodnutích není vysvětlena její změna z prostého důvodu. K žádné změně právní kvalifikace nedošlo. Stěžovatelovo jednání bylo ve správních rozhodnutích vždy posuzováno jako neoprávněné poskytování investiční služby. Odkazování na argumentaci ve správních rozhodnutích je korektním přístupem soudu, který nezpůsobuje nepřezkoumatelnost soudního rozhodnutí. Pokud je odůvodnění správního rozhodnutí správné a vyčerpávající, není důvod, aby soud příslušnou argumentaci výslovně opakoval, přičemž i důvody soudního rozhodnutí jsou pak zřejmé. Takový postup nemůže podle názoru žalované způsobit nepřezkoumatelnost rozhodnutí.

pokračování

Dále pro shrnutí žalovaná uvádí, že pokuta byla uložena ve výši nedosahující ani pětiny zákonem stanovené horní hranice pokuty. Tvzení, že pokuta neměla být uložena vůbec, je vzhledem ke zjištěným skutečnostem zcela neopodstatněné. Pokud se jedná o následky stěžovatelova jednání, rozsah protiprávního jednání, právní názory na problematiku, údajnou dlouhodobou toleranci stěžovatelova jednání orgánem dohledu a součinnost k zajištění závazků, žalovaná odkazuje na strany 30 a 31 odůvodnění kasační stížnosti napadeného rozsudku. Zde se soud podrobně vypořádal se všemi jeho argumenty uvedenými v kasační stížnosti a žalovaná k závěrům tam uvedeným nemá žádné doplňující komentáře. Na základě všech shora uvedených důvodů žalovaná navrhuje, aby soud kasační stížnosti nevyhověl a jako takovou ji zamítl.

IV.

Replika stěžovatele k vyjádření žalované ke kasační stížnosti

V replice stěžovatel doložil potvrzení tří věřitelů, z nichž vyplývá, že si zajistili kontakt s obchodníkem s cennými papíry přímo bez jakékoli součinnosti stěžovatele.

V.

Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

Kasační stížnost je podle ustanovení § 102 a násl. s. ř. s. přípustná a je v ní namítán důvod dle ustanovení § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) s. ř. s., tj. nezákonnosti spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení, vady řízení spočívající v tom, že skutková podstata, z níž správní orgán v napadeném rozhodnutí vycházel, nemá oporu ve spisech nebo je s nimi v rozporu, nebo že při jejím zjišťování byl porušen zákon v ustanoveních o řízení před správním orgánem takovým způsobem, že to mohlo ovlivnit zákonnost, a pro tuto důvodně vytýkanou vadu soud, který ve věci rozhodoval, napadené rozhodnutí správního orgánu měl zrušit; za takovou vadu řízení se považuje i nepřezkoumatelnost rozhodnutí správního orgánu pro nesrozumitelnost a nepřezkoumatelnost spočívající v nedostatku důvodů rozhodnutí.

Nejvyšší správní soud se a priori musel zabývat vznesenou námitkou nepřezkoumatelnosti napadeného rozsudku městského soudu; shledal-li by ji totiž důvodnou, tato skutečnost by již sama o sobě bránila přezkoumání napadeného rozsudku a vypořádání kasačních námitek stěžovatele.

Pokud jde o obsah pojmu nepřezkoumatelnosti, odkazuje Nejvyšší správní soud na svou ustálenou judikaturu (srov. například rozsudky ze dne 29. 7. 2004, č. j. 4 As 5/2003 – 52, ze dne 18. 10. 2005, č. j. 1 Afs 135/2004 – 73, publikovaný pod č. 787/2006 Sb. NSS, ze dne 14. 7. 2005, č. j. 2 Afs 24/2005 – 44, publikovaný pod č. 689/2005 Sb. NSS, ze dne 17. 1. 2008, č. j. 5 As 29/2007 – 64, nebo ze dne 25. 5. 2006, č. j. 2 Afs 154/2005 – 245, všechna rozhodnutí Nejvyššího správního soudu jsou dostupná z www.nssoud.cz), ze které se podává, že rozhodnutí je nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů, jestliže není zřejmé, jakými úvahami se soud řídil při naplňování zásady volného hodnocení důkazů či utváření závěru o skutkovém stavu; z jakého důvodu nepovažoval za

důvodnou právní argumentaci v žalobě; proč považoval žalobní námitky za liché, mylné nebo vyvrácené nebo proč subsumoval skutkový stav pod zvolené právní normy. Dalším důvodem nepřezkoumatelnosti rozhodnutí může být případ, kdy soud opomněl přezkoumat některou ze včas uplatněných žalobních námitek. Dle judikatury Ústavního soudu (viz např. nálezy ze dne 20. 6. 1996, sp. zn. III. ÚS 84/94, ze dne 26. 6. 1997, sp. zn. III. ÚS 94/97, a ze dne 21. 10. 2004, sp. zn. II. ÚS 686/02, všechna citovaná rozhodnutí Ústavního soudu jsou dostupná z <http://nalus.usoud.cz>) je jedním z principů, představujících součást práva na řádný proces a vylučujících libovůli při rozhodování, i povinnost soudů své rozsudky řádně odůvodnit (ve správním soudnictví srov. ustanovení § 54 odst. 2 s. ř. s.). Z odůvodnění tak musí vyplývat vztah mezi skutkovými zjištěními a úvahami při hodnocení důkazů na straně jedné a právními závěry na straně druhé. Nepřezkoumatelné rozhodnutí nedává dostatečné záruky pro to, že nebylo vydáno v důsledku libovůle a způsobem porušujícím ústavně zaručené právo na spravedlivý proces.

V projednávaném případě však Nejvyšší správní soud takové vady napadeného rozsudku městského soudu neshledal; soud totiž svůj rozsudek dostatečně podrobně odůvodnil, vypořádal se všemi žalobními námitkami, poukázal na relevantní judikaturu, správně aplikoval v ní přijaté závěry a jeho právní názory jsou rovněž srozumitelné. O tom svědčí i to, že stěžovatel v kasační stížnosti se závěry soudu věcně polemizuje, což v případě neodůvodněného nebo nesrozumitelného rozhodnutí zpravidla nepřichází v úvahu.

Nejvyšší správní soud přezkoumal kasační stížností napadený rozsudek městského soudu a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Ze spisového materiálu vyplývá, že správní orgány v novém řízení zavázány příkazem městského soudu ve zrušujícím rozsudku doplnily v požadovaném rámci dokazování, z obsahu správního spisu vyplývá, že byl předložen seznam obsahující konkrétní příjmení a jméno klienta a datum uzavření komisionářských smluv o obstarání koupě nebo prodeje investičního instrumentu typu STRIPS mezi bývalým obchodníkem s cennými papíry společností BÖHM a jeho klienty, jejichž uzavření bylo pro tohoto obchodníka zprostředkováno společností RHINOCEROS (včetně uvedení konkrétního dne, kdy k uzavírání těchto smluv došlo). Nejvyšší správní soud ověřil, že v seznamu jsou klienti, s nimiž byly uzavřeny komisionářské smlouvy, označení konkrétními osobními údaji, včetně dat uzavření komisionářských smluv. Ze jmenného seznamu, který je abecedně seřazen, vyplývá, že bylo uzavřeno 2714 komisionářských smluv s daty uzavření od 17. 7. 2000 (tohoto dne byla uzavřena smlouva s panem M. B.) do 14. 11. 2003 (tohoto dne byla uzavřena smlouva s J. J.). Z obsahu správního spisu rovněž vyplývá, že na výzvu obchodník s cennými papíry zaslal rovněž seznam obsahující označení společnosti RHINOCEROS s uvedením provedené operace – nákup, včetně data pokynu, data pořízení, názvu a počtu dluhopisů. Uvedený seznam obsahuje chronologicky seřazené položky vztahující se k datu pokynu ode dne 13. 7. 2000 až do dne 27. 11. 2003, včetně. Správní orgány dle závazného pokynu tak doplnily dokazování o podklady, ze kterých jednoznačně plyne časové vymezení protiprávního jednání a jeho rozsah.

Skutečnost, že dokazování nebylo doplněno o jednotlivé uzavřené smlouvy, zdejší soud nepovažuje za vadu, když z doplněných důkazů lze jednoznačně seznat, časové vymezení (17. 7. 2000 – 14. 11. 2003) a rozsah protiprávního jednání (2714 smluv). Rozsah

pokračování

protiprávního jednání dále vyplývá z počtu dluhopisů STRIPS objednaných stěžovatelem (cca 9667 ks).

Tyto podklady dávají dle Nejvyššího správního soudu dostatečný důkazní materiál pro to, aby správní orgány mohly posoudit, že se jednalo o „*velký rozsah jednání stěžovatele, resp. počet jeho dílčích útoků*“. Zejména počet smluv a dluhopisů STRIPS prokazuje jednoznačně velký rozsah jednání stěžovatele. Z tohoto důvodu není třeba prověřit, zda, respektive jaký počet věřitelů si zajistilo kontakt s obchodníkem s nebo bez součinnosti stěžovatele, jelikož z provedených doplněných důkazů vyplývá, že takto stěžovatel učinil ve stovkách, resp. tisících případech. Tento fakt nemohou zvrátit ani stěžovatelem v kasační stížnosti dokládána tři čestná prohlášení klientů, že si převod dluhopisů vyřizovali sami u obchodníka s cennými papíry. Nejvyšší správní soud proto neshledal důvody pro postup dle § 109 odst. 2 s. ř. s. a rozhodl o kasační stížnosti bez jednání a stěžovatelem navrhané důkazy neprováděl.

Nejvyšší správní soud zcela přisvědčuje stěžovateli v tom, že v rozhodnutí trestního charakteru je nezbytné postavit najisto, za jaké konkrétní jednání je subjekt postižen. To lze zaručit konkretizací údajů obsahujících popis skutku uvedením místa, času a způsobu spáchání, popřípadě i uvedením jiných skutečností.

Stěžovateli byla uložena pokuta za poskytování hlavní investiční služby bez potřebného oprávnění, když měl v období od 17. 7. 2000 do 14. 11. 2003 zprostředkovávat uzavření smluv týkajících se investičních instrumentů typu STRIPS mezi společností Böhm & partner a jednotlivými zákazníky, a v období od 13. 7. 2000 do dne 27. 11. 2003 předávat společnosti Böhm & partner pokyny týkající se těchto investičních instrumentů. Časový úsek jakož i popis stěžovatelova protiprávního jednání je tedy dostatečně vymezen a nemůže být zaměněn s jednáním jiným.

Není pochyb o tom, že stěžovatel tedy porušil zákon, když bez patřičného oprávnění poskytoval hlavní investiční služby ve výše vymezeném období; jakkoli konkrétní počet jednotlivých útoků není přesně stanoven, pohybuje-li se ve stovkách či tisících, jedná se bezesporu o značný počet dílčích útoků a o jednání velkého rozsahu. Nejvyšší správní soud z výše uvedených důvodů neshledává, že by absence přesného výčtu jednotlivých dílčích útoků byla vadou způsobující nezákonnost vydaného rozhodnutí spočívající v neurčitosti popsaného skutku.

Ze spisu má Nejvyšší správní soud za prokázané, že stěžovatel předával svým věřitelům k vyplnění komisionářské smlouvy s pokyny, jak mají postupovat při jejich vyplnění. Po vyplnění věřitelé vraceli zpět stěžovateli komisionářské smlouvy společně s pokyny k nákupu 2 ks dluhopisů STRIPS. Veškeré uvedené doklady pak stěžovatel předával obchodníkovi s cennými papíry. Smluvní vztah věřitele stěžovatele nevycházel z iniciativy věřitele, ale byl to stěžovatel, kdo předával svým věřitelům všechny informace a potřebné podklady k realizaci transakce s dluhopisy STRIPS. Stěžovatel znal přitom obsah smluv a pokynů, instruoval své věřitele, jak mají vyplnit pokyny a jak mají postupovat při uzavírání komisionářské smlouvy. Věřitelé mu veškeré podklady po vyplnění vraceli a stěžovatel je předával obchodníkovi s cennými papíry.

Nejvyšší správní soud neshledává důvodnou ani námitku stěžovatele stran nedůvěryhodnosti a neúplnosti, či nepravdivosti podkladů dodaných společností ALPHA TEAM s. r. o. Pouze skutečnost, že mezi stěžovatelem a předmětnou společností probíhalo soudní řízení a jejich zájmy jsou protichůdné, tomu nesvědčí. Navíc stěžovatel nikdy v řízení nezpochybňoval jejich správnost, nikdy nenamítal, že by údaje byly chybné, a to přesto, že musel mít ze svého podnikání znalost o počtu smluv a klientů.

Nejvyšší správní soud nepřisvědčil stěžovateli ani v námitkách stran neodůvodnění, resp. nepřiměřené výše pokuty. Podle § 87 odst. 1 zákona o cenných papírech správní orgán přihlíží při stanovení výše pokuty k povaze, závažnosti, způsobu, doby trvání a následků protiprávního jednání. Při uložení výše sankce nelze tedy zohledňovat délku správního řízení, a to *per analogiam* uplatnění pravidla trestního práva, podle kterého se do výše trestu promítá případně nepřiměřená délka trestního řízení ve smyslu § 39 odst. 3 trestního zákoníku. Je třeba připomenout, že o analogii se jedná v tom případě, kdy se na určitou situaci přímo právním předpisem neupravenou užije ustanovení určitého právního předpisu, které na ni přímo nedopadá, ale které je svým obsahem nejbližší. Podmínkou využití analogie je proto určitá mezera v zákoně, kterou je potřeba vyplnit (viz např. rozsudek NSS ze dne 1. 3. 2006, č. j. 2 As 21/2005-72). Uvedená „mezera“ se ovšem v zákoně o cenných papírech nevyskytuje. Tento zákon naopak výslovně upravuje, k jakým skutečnostem správní orgán musí přihlížet při stanovení výše sankce. Analogické použití norem trestního práva proto nepřipadá v úvahu.

K námitkám stěžovatele stran charakteru deliktu, Nejvyšší správní soud považuje za vhodné zdůraznit, že pokračování v páchání přestupku, stejně jako delikty trvající a hromadné, je považováno *de iure* za jediný skutek, za jediný správní delikt či přestupek; jednání je ukončeno posledním útokem.

Pokud stěžovatel namítá, že jeho údajný delikt v žádném případě nelze hodnotit jako trvající delikt, neboť ani v náznaku není přítomen žádný protiprávní stav, který by byl stěžovatelem udržován a že vůbec nelze jeho jednání hodnotit jako trvající, pokračující nebo opakující se správní delikt, protože tyto pojmy právní úprava správního trestání na rozdíl od trestního práva nezná, a proto nelze použít analogii trestním právem k jeho tíži, pak Nejvyšší správní soud uvádí, že se již zabýval touto právní otázkou v rozsudku ze dne 31. 5. 2007, sp. zn. 8 As 29/2007, v němž dospěl k těmto závěrům:

„Správním deliktem je protiprávní jednání, jehož znaky jsou stanoveny zákonem, správní orgán za ně pak ukládá zákonem stanovený trest. Jedná se o protiprávní jednání bez ohledu na zavinění, zpravidla výslovně označené zákonem jako správní delikt. Věcný rozdíl mezi trestnými činy a správními delikty bývá i velmi mlhavý, může být i výsledkem politického rozhodnutí („dekriminalizace“), a je běžné, že skutky trestané právním řádem jednoho státu nebo v určité době jako trestné činy jsou podle právního řádu jiného státu nebo v jiné době „pouze“ správními delikty a naopak. Pro ilustraci lze vzpomenout i někdy převrácený poměr u peněžitých sankcí: stamilionové pokuty, které hrozí za některé správní delikty, a více než desetinásobně přesahují možnou výměru peněžitého trestu podle trestního zákona. Také proto pro trestnost správních deliktů musí platit obdobné principy a pravidla jako pro trestnost trestných činů. V tomto směru lze odkázat i na Úmluvu o ochraně lidských práv a základních svobod (sdělení federálního Ministerstva zahraničních věcí č. 209/1992 Sb.), která podle stabilní

pokračování

judikatury Evropského soudu pro lidská práva „trestním obviněním“ ve smyslu svého článku 6 odst. 1 rozumí i řízení o sankcích ukládaných správními úřady za přestupek nebo jiný správní delikt (jakkoliv si je Nejvyšší správní soud při této argumentaci vědom skutečnosti, že článek 6 odst. 1 Úmluvy zakotvuje procesní, nikoliv hmotně-právní garance).

(...) Při trestání správních deliktů se v návaznosti na argumentaci shora přiměřeně uplatní i principy ovládající souběh trestných činů. Souběh je vyloučen tam, kde se jedná o pokračující, hromadný nebo trvající delikt. (...) Trvající trestný čin je podle teorie trestního práva hmotného takový čin, kterým pachatel vyvolá protiprávní stav a ten pak udržuje, nebo udržuje protiprávní stav, aniž zákon vyžaduje, aby jej také vyvolal. Trvající trestný čin se posuzuje jako jediné jednání, které trvá tak dlouho, dokud je protiprávní stav udržován. Jeho podstatným znakem je, že se postihuje právě ono udržování protiprávního stavu. Tím se tento trestný čin odlišuje od poruchového deliktu, jímž se také způsobuje protiprávní stav, který může trvat delší dobu, ale nepostihuje se jeho udržování (srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 31. 1. 2007, sp. zn. 8 Tdo 1161/2006, dostupné na www.nsoud.cz.)“

Závěry v citovaném rozhodnutí jsou použitelné i v projednávané věci. I pokračující správní delikt se posuzuje jako jediné jednání, složené z opakujících se dílčích útoků. Podle rozhodnutí Nejvyššího soudu ve věci 3 Tz 31/2000 „Trestní zákon nestanoví okamžik, od kterého začíná běžet promlčecí doba. Soudní praxe i právní věda vycházejí z názoru, že promlčecí doba začíná běžet od spáchání trestného činu, tedy od okamžiku, kdy byl trestný čin dokonán, resp. v případě pokračujících, trvajících a hromadných trestných činů, od okamžiku, kdy byla trestná činnost ukončena.“

Námítku stěžovatele v tomto směru neshledal Nejvyšší správní soud důvodnou.

Stěžovateli nelze přisvědčit, tvrdí-li, že judikatura Nejvyššího správního soudu, na kterou je v rozsudku městského soudu odkazováno, vznikla až několik let po zahájení předmětného správního řízení. Nejvyšší správní soud poukazuje na nálezy Ústavního soudu ze dne 12. 12. 2013, sp. zn. III. ÚS 3221/11 (dostupný na <http://nalus.usoud.cz>), v němž se Ústavní soud podrobně zabýval otázkou temporálních účinků judikatury a jejích změn, kde mimo jiné vyslovil: „Soudní nalézání práva oproti tomu nelze (zpravidla) považovat za tvorbu právních předpisů, ale (jen) za jejich výklad a zpřesňování, s účinky *inter partes*, především pak toto z povahy věci působí „retroaktivně“, neboť soud posuzuje (zpravidla) jednání, k němuž došlo v minulosti. Justice jakožto „nalézací“ instituce tedy provádí výklad zákona (v jeho mezích), který platí „od začátku“ a své uplatnění (coby právo v materiálním smyslu) zpravidla nalezne i u dalších případů, jejichž skutkový základ leží rovněž v minulosti.“

Lze tedy shrnout souladně s názorem Ústavního soudu, že odkaz na soudní rozhodnutí, které nabylo právní moci až po zahájení předmětného správního řízení, je v souladu se zákonem a ustálenou rozhodovací praxí, kdy soudní rozhodnutí má účinky *ex tunc*, tedy od počátku, nikoliv *ex nunc* od právní moci rozhodnutí.

Stěžovatelův odkaz na nálezy Ústavního soudu ČR, sp. zn. III. ÚS 1275/10, shledává zdejší soud nepřipadným, když tento se zabývá změnou rozhodovací praxe, nikoliv přímo intertemporálními účinky soudních rozhodnutí.

Zpochybňuje-li stěžovatel podnikatelský charakter poskytovaných služeb, je třeba vycházet z § 8 odst. 1 zákona o cenných papírech, podle kterého se investičními službami při splnění podmínek stanovených zákonem rozumí služby podle odstavců 2 a 3 poskytované třetím osobám. Ohledně podmínek stanovených zákonem, zákon o cenných papírech odkazoval na § 2 odst. 1 tehdy platného a účinného obchodního zákoníku (podnikáním se rozumí soustavná činnost prováděná samostatně podnikatelem vlastním jménem a na vlastní odpovědnost za účelem dosažení zisku.)

Nejvyšší správní soud se ztotožňuje se závěrem správních orgánů i městského soudu v tom, že jednání stěžovatele naplnilo všechny znaky, které pro naplnění definice podnikání vyžadoval obchodní zákoník, o podnikatelském charakteru stěžovatelem poskytované služby tak není pochyb.

Stěžovatel přijímání a předávání pokynů týkajících se investičních instrumentů na účet zákazníka prováděl soustavně (ode dne 13. 7. 2000 do dne 27. 11. 2003), samostatně, tedy na základě vlastního rozhodnutí, a vlastním jménem, pod vlastní obchodní firmou a na vlastní odpovědnost. Účelem jednání stěžovatele bylo dosažení zisku, nehlédě na to, zda zisku skutečně dosáhl, či nikoliv. Přijímáním a předáváním pokynů týkajících se investičních instrumentů sice stěžovatel zisku nedosahoval, ale pokud by nákup dluhopisů jako zajišťovacího institutu nevyužíval, nezískal by tolik ochotných věřitelů mu půjčit peníze, naopak nákupy dluhopisů pro věřitele v očích věřitelů stěžovateli dodávaly serióznosti a podporovaly jeho ziskovou část podnikání.

Nejvyšší správní soud konstatuje, že stěžovatel bez patřičného povolení přijímáním a předáváním pokynů týkajících se investičních instrumentů na účet zákazníka poskytoval investiční službu dle § 45 odst. 1 zákona o cenných papírech. Skutečnost, že se stěžovatel domnívá, že neposkytoval službu, ale pouze součinnost pro věřitele, je irelevantní. Stěžovatel přijímáním a předáváním pokynů týkajících se investičních instrumentů na účet zákazníka bez patřičného povolení se dopouštěl jednání v rozporu se zákonem a není tedy podstatné, zda toto jednání je nazýváno službu či součinností. Skutečnost, že se k takovému jednání zavázal ve smlouvě o půjčce, ho ze spáchání správního deliktu vyvinut rovněž nemůže. Stejně tak je irelevantní námitka stěžovatele, že smyslem nebylo obchodování s cennými papíry ani zprostředkování jejich nabytí věřiteli. Pro skutečnost, že stěžovatel investiční služby bez patřičného oprávnění poskytoval, tedy, že se dopouštěl jednání v rozporu se zákonem, není podstatné, že toto jednání nebylo smyslem stěžovatelova podnikání, ale je podstatné, že k tomuto jednání docházelo.

Nejvyšší správní soud se rovněž neztotožnil se stěžovatelovou předposlední námitkou, dle které městský soud zatížil své rozhodnutí nepřezkoumatelností tím, že v určitých aspektech svého odůvodnění pouze odkázal na rozhodnutí žalovaného. Pokud je totiž z daného rozhodnutí seznatelné, jakými úvahami se městský soud řídil a k jakým závěrům dospěl, je takový postup obecně možný, jak ostatně plyne i z judikatury Nejvyššího správního soudu (rozsudek ze dne 2. 7. 2007, č. j. 4 As 11/2006 - 86). Nelze tedy přisvědčit stěžovateli v názoru, že skutečnost, že městský soud opřel svůj názor o tvrzení uvedená ve vyjádření žalovaného, by způsobovala nezákonnost takového postupu. Sluší se uvést, že i Nejvyšší správní soud často odkazuje na závěry již v řízení učiněné, ať již městským soudem či žalovanou, neboť i v souladu se zásadou hospodárnosti

pokračování

a ekonomie řízení není smyslem soudního přezkumu stále dokola podrobně „opakovat“ již správně vyřčené, ale přezkoumat dříve učiněné závěry, přičemž pokud u přezkumného orgánu panuje shoda na učiněných závěrech, není důvodu, proč by na ně nemohlo být odkázáno. Názory vyslovené žalovanou dopadají i podle Nejvyššího správního soudu zcela na posuzovanou situaci, a není proto důvod, proč by je městský soud nemohl použít, či na ně odkázat (obdobně rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 12. 2013, č. j. 9 Afs 75/2012 – 32).

Namítá-li stěžovatel neústavnost lhůt umožňujících vést správní řízení v řádu několika let, neboť § 41 s. ř. s. to fakticky prostřednictvím institutu stavení lhůty připouští, Nejvyšší správní soud se nedomnívá, že by citované ustanovení bylo v rozporu s ústavním pořádkem. Zdejší soud neshledává, že by dané ustanovení porušovalo stěžovatelovo právo na spravedlivý proces dle čl. 36 Listiny základních práv a svobod, navíc ani stěžovatel nekonkretizoval, s kterým odstavcem daného článku by ustanovení mělo být v rozporu, a proto Nejvyšší správní soud nedospěl k závěru svědčícímu pro přerušení řízení a podání návrhu Ústavnímu soudu na zrušení předmětného ustanovení.

Co se týče tvrzené exkulpce stěžovatele ve smyslu § 9d zákona o dohledu v oblasti kapitálového trhu, podle kterého platí, že právnická osoba za správní delikt neodpovídá, jestliže prokáže, že vynaložila veškeré úsilí, které bylo možno požadovat, aby porušení povinnosti zabránila, Nejvyšší správní soud konstatuje, že tato námitka je nepřipustná. Obdobně platí i stran namítané změny právní kvalifikace.

Podle § 104 odst. 4 s. ř. s., jsou nepřipustné kasační námitky, které stěžovatel neuplatnil v řízení před soudem, jehož rozhodnutí má být přezkoumáno, ač tak učinit mohl. Stěžovatel sice namítá, že spolupráci s obchodníkem s cennými papíry v žalobě uvedl, nicméně je nutno konstatovat, že konkrétně liberační důvody neuvedl, městský soud se proto touto otázkou nemohl zabývat. Protože tvrzené důvody exkulpce, jakož i změnu právní kvalifikace, nepřezkoumával městský soud, nemůže se jimi zabývat ani Nejvyšší správní soud v kasačním řízení.

Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížností napadený rozsudek městského soudu byl vydán v souladu se zákonem; ze všech shora vyložených důvodů proto uzavírá, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji zamítl (§ 110 odst. 1 *in fine* s. ř. s.).

Stěžovatel, který neměl v tomto soudním řízení úspěch, nemá právo na náhradu nákladů řízení a žalované náklady řízení nevznikly. Proto soud rozhodl, že se žalované náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti nepřiznává (§ 60 odst. 1, § 120 s. ř. s.).

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 18. září 2015

JUDr. Lenka Matyášová
předsedkyně senátu